KURJER WARSZAWSKI

D. 22. Października.
CZWARTEK.
ROK 1829.

№ 283

WSPOMNIENIA.
Ugoda z Turkami pod Żwańcem 1672.

NOWOSCI WARSZAWSKIE.

Zawcześnie zjawiły się przymrozki tej iesieni, onegdaj w polu iuż było 5 stopni zimna. *Dańczewski* w swych prognostykach zapewnia że gdy w dzień S. *Urszuli* ukaże się przymrozek, następna zima będzie bardziej łagodna niż dokuczaiąca.

Wyszedł z druku Nr 43 Pamiętnika *Kolumb*, pierwszy z kwartału czwartego r. b. Obejmuie wyciągi z dzieła Pogrobowego. 1) Edwarda X. Lubomirskiego p. t. Rys statystyczny i polityczny Anglji. 2) Ziemia Van-Djenen, ułamek tłumaczony z P. Windowson. 3) Listy o Portugalji, List III. 4) Gazeta Podróży i Jeografji. Pamiętnik *Kolumb* wychodzi ciągle dwa razy na miesiąc w poszytach po 3 i pół arkusze obejmuiących. Prenumerata na Tom VIII czyli Kwartał IV r. b. zaczęła się teraz i kosztuie w stolicy zł: 9, przyjmuie się w Księgarniach Gliksberga, Brzeziny, Węckiego, Hugnesa i Kermena, Szteblera, w składach i handlu Kelichena, Kuniga i Ciechanowskiego, tudzież w Kantorze Drukarni pod Numerem 476 Lit: D.

Gabinet Topograficzny JPana Sachetego ciągle bardzo wiele osób odwiedza; do widoków *Sylistrji*, *Tryestu* i ślicznego obrazu wyspy *Ischji* trudno się docisnąć, iest to dowodem doskonałości pędzla Artysty znakomitego, którego dzieła im częściej są widziane, tem bardziej się podobaią. W przyszłą Sobotę niezawodnie wszystkich widoków Kosmoramicznych zmiana nastąpi.—Jest także w tymże Gabinecie do widzenia Instrument nowego u nas wynalazku, za pomocą którego iak najdokładniej zdjętym może być widok iakiej okolicy w najkrótszym czasie, czego JP. *Sachetti* tu na miejscu doświadczał i takowe rysunki szanownym Amatorom sztuk pięknych na żądanie okazać może, oddaiąc należne pochwały doskonałości wynalazku i mechaniki.

Mody Paryzkie w najnowszym guście, nadeszły w znacznej ilości do Magazynu Strojów Damskich przy ulicy Podwal Nr 497 w Pałacu Dyzmańskiego, któremi ma honor polecić się *Katarzyna Mentzel.*

Gdy iuż zaczęły się dłuższe wieczory, *Gracze w Szachy Warszawscy* przypominaią swym Kolegom *Krakowskim* iż oczekuią ich odpowiedzi na proiekt umieszczony w Nrze 255 Kurjera Warszawskiego.

Do tutejszego teatru *Francuzkiego* przybyła z *Paryża* JPani *Kulo* (Couleau Dulion) dla przedstawiania rol Matek komicznych; wczoraj pierwszy raz wystąpiła; Publiczność grę iej okryła oklaskami.

Mappy Królestwa Polskiego przez Dra *Rodeckiego*, które w znacznej liczbie iuż illuminowane zostały, a o których doniesionem było w Kurjerze, Nr 204, znajduią się do nabycia, u *Dal Trozzo*, u XX. *Piiarów* i w Księgarniach *Gałęzowskiego*, *Gliksberga*, *Brzeziny*, *Magnusa*, *Klukowskiego*, *Zawadzkiego*, u *Belizaro* na Krak: Przed:, *Ciechanowskiego*, u *Baiera* na Nowym Swiecie, u *Szteblera*, u *Soljaka* w Starem Mieście, i w *Sklepie Ubogich.* Cena mapp iest podług różnicy papieru i illuminowania po Rub: 1 lub po zł: 5;

w *Sklepie Ubogich* nabyć można tychże mapp na papierze podlejszym po pół Rubla. Exemplarze te dla różnicy od innych cyfrą B. K. są oznaczone.

Dziś rano zimna stop: 3. Wczoraj w południe ciepła stopni 5.

Artykuł nadesłany.— Doniesiono w Kurjerze niedawno o zwyczaiu ciągnienia loterji na korzyść włościan. Zwyczaj ten w ogólności przyczynia się do dobrego bytu Kmiotków, pomnażaiąc im dobytek i sprzęty rolnicze; a przytem iest przyiemną zabawą, lecz gdzie ślepy los włada, tam częstokroć pominiona bywa zasługa. Bezpieczniejszy sposób zapomagania swoich najszczęśliwszych chłopków, zmieniła w zwyczaj Xiężna Czartoryska w *Puławach*. Przeznacza ta Pani dla nich nagrody za uczynki moralne i za pilność w gospodarstwie. Litościwy na nędzę bliźniego ma pierwszeństwo przed gospodarnym. Nagroda złotych 100 dożywotnie iest najwyższa, każdą zaś powinien przysądzić Proboszcz, Ekonom i 10 gospodarzy. Dwa razy do roku 25 Marca i 15 Sierpnia w święto MATKI ZBAWICIELA odbywa się ta uroczystość. Na kępie, którą łacha dzieli od *Puław*, przy Krzyżu ustroionym w kwiaty, wśród mnóstwa Gości, z rąk Proboszcza odbieraią przeznaczone sobie nagrody. Szanowna Autorka *Rozrywek dla Dzieci* wymienia nazwiska pod iej bytność zasłużonych w *Puławach*, a temi są: *Kazimierz Bienek*, *Wawrzeniec Furtak*, *Antoni Bartuzi*, *Kowalik*, *Wojcik i Adamski*. Zwyczaj ten, iuż iest narodowym Ludu zwyczaiem, czyią gorliwością powstał, tą przechowywać się będzie; a gdyby nawet z upływem lat iaka zmiana zajść miała; święto Marji, Krzyż iej poświęcony, biesiada, wesołe tańce i śpiewy na Kępie trwać będą zawsze iak pamięć Tej, która dla sławy narodu i szczęścia włościan swoich poświęca się z chwałą, która nad imie Xiężnej, imie Kumy w ustach Kmiotków przenosi. — S. B.

Niżej podpisany lat 64 liczący, pozbawiony będąc wzroku w oku lewem przez Kataraktę *szarą*, która przez lat 4 ciemnym mnie czyniła, udawszy się do W. *Damazego Sosnowskiego* Doktora zamieszkałego w Mieście *Warcie* w Woiewództwie i Obwodzie *Kaliskim*, w krótkim nader czasie i przy szczupłym koszcie po uczynionej operacji ciemnego oka, przez rzeczonego W. *Sosnowskiego*, przejrzałem i widzę. Któremu dozgonną wdzięczność przed BOGIEM i publicznością zaręczam. — W *Kaliszu* d. 12 Paź: 1829 r. — *X. Florjan Niwiński Reformat.*

Kuczyński Jgnacy, Artysta Dramatyczny, przeżywszy lat 60, z których większą połowę strawił na usłudze Publiczności, zacny, pracowity, najlepszego serca, chociaż na scenie dokładnie przedstawiał z szczególnym talentem role Jntrygantów, rozstał się z tym światem przed 2 tygodniami w *Litwie*, powszechnie żałowany od wszystkich go znaiących.

NOWOSCI ZAGRANICZNE.

W okolicach *Frejburga* w Wielkiem Xtwie Badeńskiem d. 8 b. m. po okropnym wichrze nastąpił *śnieg*, który padaiąc przez całą noc okrył tameczne góry. — Xże *Galiczyn* przybył niedawno do *Strasburga*, zkąd udał się wgłąb Francji. — Donoszą z *Lisbony*, że rząd Hiszpański pod tym warunkiem uzna *Don Michała* Królem Portugalji, ieżeli ten dostawi 3000 wojska i 2 fregaty, które maią być użyte do wyprawy przeciw *Mexykowi*. — D. 6 b. m. oczekiwano w *Rzymie* Króla i Królowej Neapoli: wraz z Królewną ich córką a przyszłą Królową Hiszpa: — W Nowym *Orleanie* rozszerza się żółta febra, na którą codziennie umiera po 80 ludzi. — Lord *Ko*-

chran przybył niedawno z *Anglji* do *Hawru*. — Gazeta *Kurjer Angielski* umieściła niedawno list prywatny z *Smirny*, który bardziej za satyrę niż za prawdę uważać można. „Baron *Rotszyld* przeieżdżał niedawno przez *Rzym* do *Stambułu*, gdzie z Portą ma zamiar weyść w następuiące układy: Rotszyld pożycza Porcie Ottomańskiej w 3ch terminach 350,000,000 piastrów bez procentu, iednak z tym warunkiem, aby Sułtan iemu i iego potomkom ustąpił *Palestynę*. Gdy to nastąpi, Baron ma zamiar podzielić ten kraj na małe części, które sprzedawać będzie bogatym *Izraelitom* w różnych częściach Europy zamieszkałym, a przytem postara się, aby z tego narodu była organizowana należyta siła zbrojna! —Między 328 osądzonemi zbrodniarzami których niedawno z *Paryża* zaprowadzono do *Tulonu* na galery, znajdował się *Karzeł* maiący lat 21, wysoki tylko 2 łokcie francuzkie. Gdy oświadczono mu że z powodu słabości iego zdrowia, pozostanie w więzieniu w *Paryżu*, zawołał z uniesieniem »dla czego mam pozostać? iestem osądzony na galery i chcę się udać wraz z innemi na miejsce mego przeznaczenia.» Przyczyna uporu Karła była spekulacja, gdyż miał nadzieie iż iego mała i nędzna postać wzbudzi powszechną litość w *Tulonie*, i będzie obdarzony hojną iałmużną. —W *Boliwji* (w Ameryce połud:) wznawia się rewolucja, odebrano urzędowanie Prezydentowi *Lamar*, poczem wysłano go do *Chili*, z poleceniem aby w drodze odebrano mu życie! Nowym Prezydentem ogłoszono Jenerała St. *Kruz*.—Słychać że Hiszpanie wylądowali na brzegi *Mexykańskie*, co pomnożyło zapał między tamecznemi mieszkańcami; spodziewaią się krwawej walki!—Jeden z Anglików podał proiekt aby teraz do wojny używano ogromnych wozów naładowanych tysiącami mieczów, te wozy toczące się za pomocą *pary*, wpadałyby między szeregi nieprzyiacioł i niszczyły bardziej niż ludzie!—Feldmarszałek Pruski Hr: *Gnejsenau* wsławiony w wojnach 1813 i 14, niedawno żyć przestał. (Jako Kapitan należał do garnizonu Warszawskiego w roku 1803, 4 i 5.)—Panna *Sontag* sławna śpiewaczka ma wydać dzieło o elegancji.—W *Turynie* niedawno do pewnego samotnego literata przyszła Przekupka żądaiąc aby iej na założenie nowego straganu pożyczył 10 dukatów; Literat wymawiał się niemożnością i małym odbytem na swe dzieła; Przekupka oświadczyła że wie iż ma w biórku w 4tej szufladce od góry 20 dukatów, z których żąda połowy, a gdy Literat ieszcze się wymawiał, Przekupka zrzuciła z siebie wierzchnią suknię, pokazał się przeto łotr uzbroiony, na którego widok Poeta drżący nie tylko oddał żądane 10 dukatów, lecz obiecał napisać odę uwielbiaiącą grzeczność bandyty.

List z *Jass* 28 Września. Warunki pokoiu zawartego między Rossją i Portą rozstrzygaią korzystnie los *Multan* i *Wołoszczyzny*, spodziewamy się iż przyszłość przyniesie nam dobre owoce. Postawieni pod strażą Cesarza MIKOŁAJA, otrzymamy ustawy stosowne do naszych obyczaiów, religji i dzisiejszego ducha czasu. J Multańczykom bowiem oświata, którą Chrześcjańska Europa zyskała w ostatnich czasach, nie została bynajmniej tak obcą, iak to zachodni Europejczykowie sądzić mogą. Radość z tego wypadku iest nie do opisania, i iuż teraz wierzą w najpiękniejszą przyszłość, lubo zasłona iej zaledwie uchyloną została. Mówią iuż powszechnie o przyozdobieniu i powiększeniu naszego miasta, o wybudowaniu nowych kościołów, a przedewszystkiem gimnazjum. Ma także być zrobiony most żelazny na *Prucie*, lecz naprzód

całe staranie ma być obrucone na odbudowanie spustoszonych przez pożar ulic. Część stojących w *Tulczynie* Gwardji Rossyjskich, stanie tu i w okolicach na leżach zimowych.

DONIESIENIA.

KARETA zielona, lekka, w dobrym stanie, iest do sprzedania przy ulicy Leszno pod Nr 730.

DWA FORTEPJANY iesionowe w dobrym stanie będące, są do sprzedania przy ulicy Ogrodowej pod Nr 823.

KUCHARZ potrzebuiący służby zgłosi się do Szwajcara w Pałacu Namiestników Królewskich na Krakowskiem Przedmieściu, a od niego dalszą poweźmie informacją.

Zł: 4,000 do 6,000, ktoby sobie życzył pożyczyć zgłosi się pod 1345 na 1sze piętro przy ulicy Sto Krzyskiej, dowiedzieć się u Służącego Zdanowskiego.

W tych dniach zgubiony został KWIT wydany pod d. 23 z. m. przez fabrykanta Sukna Karóla Maia w Kaliszu, na rzecz Rubina Endlera. Ktoby takowy znalazł, raczy oddać za nagrodą przy ulicy Franciszkańskiej pod Nr 1808.

Osoba idąc ulicą Rymarską zgubiła SWIADECTWO po łacinie pisane właściwej Osobie służące. Właściciel uprasza oddać do Apteki w Starem Mieście Nr 44, za przyzwoitą nagrodą.

Osoba płci żeńskiej, usposobiona na NAUCZYCIELKĘ nauk początkowych i języków francuzkiego i niemieckiego, życząca wejść w takowe obowiązki do kilkorga dzieci o mil kilka od Warszawy; może się o to ułożyć, gdy się zgłosi z dowodami pod Nr 630 przy ulicy Trębackiej do Właścicielki domu W. Fritsch.

POLKA posiadająca ięzyk Francuzki, Niemiecki i inne nauki, życzy sobie przyiąć miejsce GUWERNANTKI. Mieszka przy ulicy Kozlej pod Nr 1821, a wiadomość u Gospodarza domu.

☞ Niżej podpisany otworzywsy Handel Win przy ulicy Senatorskiej pod Nr 473 w domu Petyskusa poleca się Szanownej Publiczności z wszelkiemi wyborowemi gatunkami Win Francuzkich, Węgierskich Reńskich, Burgońskich, etc. Wódki francuzkiej, Jamajka, Rumu i innych trunków za najpomierniej, sze ceny. — *P. A. Krzymiński*

Na Skutek dozwolenia Sądowego i na żądanie Kuratora nieobecnych Sukcessorów ś. p. Stefana Zawadzkiego Lekarza Bataljonowego Wojsk Polskich, ruchomości po tymże pozostałe iako to: Srebra, Garderoba, Bielizna, Pościel i tym podobne przedmioty, przez publiczną licytacją w dniu 26 b. m. i r. o godzinie 3 z południa w miejscu otwartego spadku przy ulicy Alea Nr 1721 Lit: B. w Szpitalu Głównym Wojsk Polskich, odbyć się maiącą, przedane będą. — Reient Ptu Warszawskiego *Marcin Ciechanowski.*

60,000 złp: iest do wypożyczenia razem lub częściami na Dom w Warszawie na czystą hipotekę. Wiadomość w handlu Skór Nr 18

Jeden POKOJ dla Kawalera na Nowym Swiecie w domu Gebla pod Nr 1311 każdego czasu do wynaięcia, gdzie oraz o Stołowanie zgodzić się można. Dowiedzieć się u Gospodarza tegoż domu.

Podaie się do publicznej wiadomości, iż aukcja na Effekta iako to: Kufry, Warsztat Kołodziejski, Łóżka, Surdut, Salopa, różne narzędzia Kołodziejskie, Wóz szybowany, i t. p. tu w Warszawie na Targu Grzybowski zwany, w dniu 23 m i r. b. o godzinie 11 zrana za gotowe pieniądze więcej daiącemu odbędzie się. — *Andrzej Tryllerowicz.*

Roku 1829 dnia 23 Października o godz: 10 zrana w Sklepie przy ulicy Sto Jańskiej Nr 14 zaięte Skóry wyprawne Wołowe, Krowie, Cielęce, Cholewy, Przyszwy, Podeszwy, i inne za zapłatą gotowizną więcej daiącemu sprzedane zostaną. —
Wojciech Ruciński K. S.

Zawiadamia się Szanownych Interessantów, iż Antoni Jarecki. od obowiązków Pisarza, przy Magazynie Drzewa Piotra Grudzińskiego będący od dnia 1go Października r. b. zupełnie iest oddalony, przeto ostrzega się każdego Interessanta, iżby nadal o kupno drzewa, z wspomnionym Jareckim, nie wchodził, ani należytości zaległych, za drzewo onemuż nie oddawał, lecz samemu Grudzińskiemu, lub niżej podpisanemu mieszkaiącemu przy ulicy Boleść pod Nr 2584. — *Tomaszewski*

Potrzebny iest KREDENCERZ uzdatniony, oraz LOKAJ i STRÓŻ. Maiący chęć pilnie wykonywać takowe służby, mogą się każdego czasu zgłosić do Officyny Pałacu Namiestników po prawej ręce.

Sprostowanie. — W niektórych Numerach wczorajszego Kurjera w doniesieniu W. Kulpińskiego Doktora w 12 wierszu, zamiast „dłużny nie znajduie się“ czytać należy „dłużny mi znajduie się.“

TEATR ROZMAITOŚCI. Jutro Kome: *Gaduła nad Gadułami,* 2 raz Kom: *Popas* i 4 raz *Kucharki.*